

Kirje

4.11.2024

VN/29429/2024
VN/29429/2024-OKM-2

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Varainhoitovuoden 2025 varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävän rahoituksen hakeminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää joulukuussa tehtävällä varsinaisella suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen euromäärät varainhoitovuodelle 2025. Pieni osa tavoitteellisista opiskelijavuosista ja perusrahoituksesta jätetään jaettavaksi varainhoitovuoden aikana tehtävillä lisäsuorite- ja oikaisupäätöksillä. Varsinaisella suoritepäätöksellä vahvistetaan myös vuoden 2025 suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet ja perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotus. Lisäksi vahvistetaan yksityisille koulutuksen järjestäjille maksettavien arvonlisäverokorvausten euromäärät.

Suoritepäätöksen valmistelu perustuu hallituksen 23.9.2024 eduskunnalle antaman vuoden 2025 talousarvioesityksen mukaiseen määrärahatasoon ja tavoitteellisten opiskelijavuosien määrään. Koulutuksen järjestäjien tulevan varainhoitovuoden rahoitus määräytyy eduskuntaehdolla tehtävän varsinaisen suoritepäätöksen perusteella ja se myönnetään koulutuksen järjestäjille rahoituspäätöksellä, joka tehdään vuoden lopussa sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt talousarvion ja asiaan kytkeytyvät lait (HE 112/2024 vp) on vahvistettu.

Tässä kirjeessä ohjeistetaan koulutuksen järjestäjiä tavoitteellisten opiskelijavuosien ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen hakemisesta sekä muista koulutuksen järjestäjiltä edellytettävistä tehtävistä varainhoitovuoden 2025 rahoituksen määräämiseksi.

Koulutuksen järjestäjiä informoidaan myös ammatilliseen koulutukseen kohdistuvan 120 miljoonan euron sopeutuksesta, joka toimeenpannaan varsinaisella suoritepäätöksellä koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää vähentämällä.

Vuoden 2025 strategiarahoituksen hakemisesta ohjeistetaan myöhemmin erikseen. Ministeriön tarkoituksena on myöntää strategiarahoitus vuoden 2025 keväällä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 135 9335
+358 9 135 9335

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.okm@gov.fi

1. Ammatillisen koulutuksen määräraha ja tavoitteelliset opiskelijavuodet vuoden 2025 talousarvioesityksessä

Hallituksen vuoden 2025 varsinaisen talousarvioesityksen mukainen ammatillisen koulutuksen määräraha on 2 066 774 000 euroa, josta laskennallisen rahoituksen osuus on 2 063 774 000 euroa ja strategiarahoituksen osuus 3 000 000 euroa. Laskennallisesta rahoituksesta perusrahoituksen osuus on 1 444 642 000 euroa, suoritusrahoituksen osuus 412 755 000 euroa ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 206 377 000 euroa.

Talousarvioesityksen mukaan ammatillisen koulutuksen määräraha vähenee 96 755 000 euroa kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Suurin vähennys aiheutuu ammatilliseen koulutukseen kohdistuvista sopeutustoimista. Hallitus sopi keväällä kehysriihessä 100 miljoonan euron sopeutuksesta, johon budjettiriihen päätöksellä lisättiin vielä 20 miljoonan euron lisäsopeutus. Lisäksi ammatillisen koulutuksen määrärahaa pienentää 16,5 miljoonaa euroa lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen varatun määräaikaisen lisärahoituksen päättyminen sekä 5 miljoonaa euroa oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun varatun määräaikaisen lisärahoituksen poistuminen.

Hallitus on esittänyt eduskunnalle (HE 112/2024 vp) eräitä toimia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä koskevien normien purkamiseksi. Esitys toteuttaa hallituksen linjausta norminkevennyksiksi ja muiksi toimiksi julkisen talouden kestävyuden ja kuntien maksutulopohjan vahvistamiseksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että ammatillisessa koulutuksessa kevennetään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimisprosessia ja luovutaan osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman laatimisvelvollisuudesta. Tämän johdosta ammatillisen koulutuksen rahoitusta vähennetään 4 miljoonalla eurolla.

Ammatillisen koulutuksen määrärahaan sisältyvän valtionavustuksina myönnettävän strategiarahoituksen määrä vähenee 12 miljoonalla eurolla kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Tästä vuonna 2025 ammatillisen koulutuksen määrärahan tasoa alentaa 4 miljoonaa euroa korvaava säästötoimi kompensoimaan sitä, että hallituksen kehysriihessä päättämää toisen asteen koulutuksen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. Loput 8 miljoonaa euroa strategiarahoituksen vähennyksestä siirretään ammatillisen koulutuksen määrärahan sisällä osaksi valtionosuusrahoituksesta myönnettävää laskennallista rahoitusta.

Ammatillisen koulutuksen määrärahaa kasvattaa vuoden 2025 talousarvioesitykseen sisältyvä hallitusohjelman mukainen 10 miljoonan euron pysyvä lisäys oppimisen tuen vahvistamiseen. Lisäksi määrärahaa kasvattaa 56,25 miljoonaa euroa valtion ja kuntien rahoitusosuuksiin tehtävä indeksikorotus (2,6 %). Sitä vastoin määrärahaa vähentää 13,5 miljoonaa euroa vuoden 2023 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistus.

Talousarvioesityksessä ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 169 000, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen tulee kohdentaa vähintään 7 700 opiskelijavuotta. Opiskelijavuosien enimmäismäärä on 11 700 pienempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa ja työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä 400 pienempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa. Enimmäismäärän vähennyksestä 10 000 opiskelijavuotta aiheutuu edellä mainituista sopeutustoimista ja 1 700 opiskelijavuotta määräaikaisen lähihoitajakoulutuksen lisäyksen päättymisestä.

2. Vuoden 2025 varsinaisella suoritepäätöksellä päätettävät tavoitteelliset opiskelijavuodet

120 miljoonan euron sopeutuksen toimeenpano vuonna 2025

Ammatilliseen koulutukseen kohdistuva 120 miljoonan euron sopeutustoimi toimeenpannaan varsinaisella suoritepäätöksellä koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää vähentämällä. Koska ammatillisen koulutuksen laskennallisesta rahoituksesta perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, sopeutuksesta vain 84 miljoonaa euroa kohdistuu tavoitteellisina opiskelijavuosina myönnettävään rahoitusosuuteen. Suoritusrahoitukseen sopeutuksesta kohdistuu 24 miljoonaa euroa ja vaikuttavuusrahoitukseen 12 miljoonaa euroa. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuuksia ei ole mahdollista vuonna 2025 kohdistaa tarkkarajaisesti aiemmin tutkinnon suorittaneiden koulutukseen, vaan ne kohdistuvat koulutuksen järjestäjille vastaavassa suhteessa kuin kyseiset rahoitusosuudet kohdentuvat. Opiskelijavuosia koskevien vähennysten vaikutukset näkyvät vasta myöhemmin asteittain vuodesta 2026 alkaen suoritusten ja vaikuttavuuden perusteella myönnettävien rahoitusten järjestäjäkohtaisessa kohdentumisessa.

Talousarvioesityksessä päätettävään tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärään on sopeutuksen vuoksi tehty pienempi vähennys kuin varsinaisessa suoritepäätöksessä päätettävä tavoitteellisten opiskelijavuosien vähennys tulee olemaan. Näin on sen vuoksi, että toimeenpanossa ei pääsisi syntymään tilannetta, jossa talousarvioesityksen tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärä asettaisi esteen momentin määrärahan täysimääräiselle käytölle ja tarkoituksenmukaiselle kohdentamiselle koulutuksen järjestäjille. Varsinaisessa suoritepäätöksessä tullaan asettamaan vähennettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien kokonaismäärä sen mukaiseksi, kuin vähennettävä euromäärä edellyttää kohdennettuna koulutuksen järjestäjille hallituksen päättämien tavoitteiden mukaisesti. Ministeriön tämänhetkisen arvion mukaan tarvittavan euromääräisen säästön aikaansaaminen edellyttää noin 11 000 tavoitteellisen opiskelijavuoden vähennystä.

Vaikka opetus- ja kulttuuriministeriö päättää koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä vuosittain valtion talousarvion rajoissa, ministeriö ei kuitenkaan voi alittaa koulutuksen järjestäjälle järjestämisluvassa määrättyä tavoitteellisten opiskelijavuosien vähimmäismäärää. Opetus- ja kulttuuriministeriön arvion mukaan noin 70 koulutuksen järjestäjällä vähennyksen kohdentamisessa tulisi vastaan järjestämisluvassa määrätty opiskelijavuosien vähimmäismäärä. Jotta säästö saadaan kohdennettua koulutuksen järjestäjille oikeudenmukaisesti ja hallituksen linjauksen mukaisesti, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia on tarpeen muuttaa siten, että varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä saa alittaa järjestämisluvassa määrätyn tavoitteellisten opiskelijavuosien vähimmäismäärän. Hallitus on antanut eduskunnalle tätä koskevan esityksen (HE 112/2024 vp).

Hallituksen linjauksen mukaisesti ammatillisen koulutuksen säästö tulee toteuttaa siten, että rahoituksen ja opiskelijapaikkojen vähennyksiä ei kohdenneta perusopetuksen päättävien nuorten eikä vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen. Hallituksen päätöksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön tulee vähentää koulutuksen järjestäjien rahoituksen perusteena olevien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää ja varmistaa ohjauksella, että vähennykset kohdistetaan erityisesti aikuisille, jo aiemmin toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneille järjestettävään ammatti-, erikoisammatti- ja perustutkintokoulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tarkoituksena on kohdistaa tavoitteellisten opiskelijavuosien vähennykset ensisijaisesti niille koulutuksen järjestäjille, joilla ajantasaisimman opiskelijoiden pohjakoulutusta kuvaavan tilastoaineiston perusteella on ollut muita järjestäjiä enemmän tutkinnon jo suorittaneita opiskelijoita kuin ensimmäistä ammatillista tutkintoaan suorittavia opiskelijoita. Tarkastelussa käytetään Tilastokeskuksen 20.9.2024 julkistamaa vuoden 2023 tilastoa väestön koulutusrakenteesta, jonka tiedot on yhdistetty KOSKI-tietovarannon

opiskelijavuositietoihin. Kunkin opiskelijan osalta huomioidaan ennen ammatillisen koulutuksen aloittamista suoritettut ammatilliset tutkinnot ja korkeakoulututkinnot. Kuitenkaan ulkomailla suoritettuja tutkintoja ei ole mahdollista huomioida tietojen puutteellisuuden vuoksi.

Opiskelijavuosien vähentämisen perusteena on tarkoitus käyttää lähtökohtaisesti tietoa siitä, kuinka suuri osuus kunkin koulutuksen järjestäjän koulutuksesta kohdistuu aiemman tutkinnon suorittaneille. Tilastokeskuksen mukaan aiemman tutkinnon suorittaneille kohdistuneen koulutuksen määrä oli vuonna 2023 noin 64 400 opiskelijavuotta, mikä oli noin 34 % opiskelijavuosien kokonaismäärästä. Koulutuksen järjestäjittäin vastaava osuus vaihteli nolosta prosentista 97 prosenttiin. Järjestäjäkohtaisen vähennyksen määrää arvioitaessa kunkin koulutuksen järjestäjän aiemman tutkinnon suorittaneille vuonna 2023 kohdentuneen koulutuksen prosenttiosuudella kerrottaisiin kyseisen vuoden tavoitteellista opiskelijavuosimäärää, ja laskettaisiin kunkin koulutuksen järjestäjän osuus kaikkien järjestäjien yhteismäärästä. Koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää vähennettäisiin vastaavalla osuudella sopeutustoimen edellyttämän opiskelijavuosivähennyksen kokonaismäärästä. Tällä tavoin huomioitaisiin, että jotkin koulutuksen järjestäjistä ovat järjestäneet koulutusta huomattavasti enemmän kuin niille on myönnetty tavoitteellisia opiskelijavuosia, eikä tätä ylittävää osuutta ole perusteltua huomioida tavoitteellisten opiskelijavuosien vähentämisen perusteena, vaikka se olisikin kohdentunut aiemman tutkinnon suorittaneiden koulutukseen. (Liite 1)

Tavoitteellisten opiskelijavuosien vähennykset kohdennettaisiin koulutuksen järjestäjille edellä kuvatulla laskennallisella, tilastotietoon pohjautuvalla menettelyllä ilman erillistä koulutuksen järjestäjä- tai koulutusaloitusta harkintaa. Vähennykset olisivat tällä tavoin mahdollisimman ennakoitavia ja yhdenvertaisella tavalla toteutuvia. Koulutuksen järjestäjät kohdentaisivat opiskelupaikkojen ja rahoituksen vähennykset eri koulutusaloille, tutkintoihin ja koulutuksiin huomioiden ensisijaisen toiminta-alueensa työvoima- ja koulutustarpeet.

Koulutuksen järjestäjillä on viime kädessä vastuu siitä, että opiskelupaikkojen vähennykset kohdistetaan aiemman tutkinnon suorittaneiden koulutukseen. Ensimmäistä tutkintoaan suorittavien koulutus voidaan turvata useilla tavoilla. Keskeistä on resurssien oikea kohdistaminen perusopetuksen päättävien ja ilman ammatillista tutkintoa olevien yhteishaun sekä jatkuvan haun välillä siten, että vähennykset kohdistuvat jatkuvan haun aloituspaikkoihin. Jatkuvan haun valinnassa etusijalle voidaan asettaa hakijat, joilla ei ole aiempaa tutkintoa, kunhan valintakriteeri kuvataan hakijoille jo hakuvaiheessa ja valintaperustetta sovelletaan yhdenvertaisesti kaikkiin hakijoihin. Jatkuvan haun koulutustarjonnasta päätettäessä on lisäksi mahdollista huomioida, että sopeutukset kohdennetaan koulutuksiin, joihin hakeutuu pääosin tutkinnon suorittaneita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa ajantasaisesti Koski-tietovarannon ja Tilastokeskuksen aineistojen avulla sopeutustoimien toimeenpanoa. Sen lisäksi koulutuksen järjestäjiltä voidaan pyytää varainhoitovuoden aikana tarvittavia lisäselvityksiä sen varmistamiseksi, että sopeutustoimet kohdistuvat tarkoitetuille kohderyhmille ja tarkoituksenmukaisesti koulutuksiin.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmään on esitetty muutoksia vuodesta 2026 alkaen (HE 161/2024 vp). Opiskelijavuosiin perustuvaa rahoitusta ei enää myönnettäisi tavoitteellisina opiskelijavuosina vaan toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella. Tällöin sopeutus on tarkoitus toimeenpanna järjestämisluvissa jatkuvan oppimisen opiskelijavuosille määrättävistä rahoituksen perusteena huomioitavista enimmäismäärästä päätettäessä vuoden 2025 aikana.

Tavoitteellisten opiskelijavuosien myöntämisen perusteet ja ministeriön ehdotus koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten opiskelijavuosien määräksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää varsinaisella suoritepäätöksellä vuoden 2025 tavoitteellisten opiskelijavuosien järjestäjäkohtaisesta kohdentamisesta. Tavoitteena on varmistaa talousarvion opiskelijavuosiresurssin tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä toimeenpanna edellä kuvattujen sopeutustoimien oikeudenmukainen ja hallituksen tavoitteiden mukainen kohdentaminen.

Koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää vähennetään vuoden 2024 varsinaisen suoritepäätöksen tasoon verrattuna mainittujen sopeutustoimien lisäksi myös silloin, jos järjestäjän kuluvan vuoden toteutuvat opiskelijavuodet ovat jäämässä alle varsinaisessa suoritepäätöksessä päätetyn tavoitteellisen tason. Lisäksi opiskelijavuosia vähennetään määräaikaisen lähihoitajakoulutuksen lisäyksen päättymisen johdosta. Tarvittaessa ministeriö voi tehdä myös muita muutoksia koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrään varmistaakseen opiskelijavuosiresurssin tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön. Pääsääntöisesti ministeriön tarkoituksena ei kuitenkaan ole tässä yhteydessä tehdä muista kuin edellä kuvatuista syistä johtuvia opiskelijavuosiresurssin uudelleenkohdennuksia koulutuksen järjestäjien kesken.

Ministeriön tarkoituksena on päättää koulutuksen järjestäjien tavoitteellisista opiskelijavuosista vuodelle 2025 siten, että vuoden 2024 varsinaisen suoritepäätöksen tasoon verrattuna

- vähennetään määräaikaisen lähihoitajakoulutuksen lisäykseen vuodelle 2024 kohdennettu opiskelijavuosilisäys
- vähennetään vuoden 2024 toteumaennusteen perusteella vuoden 2024 alitusta vastaava opiskelijavuosimäärä siltä osin, kuin koulutuksen järjestäjälle on vuonna 2024 myönnetty järjestämisluvassa päätetty vähimmäisopiskelijavuosimäärää suurempi määrä tavoitteellisia opiskelijavuosia ja
- vähennetään hallituksen päättämistä sopeutustoimista aiheutuva järjestäjälle laskennallisesti aiemmin edellä kuvatulla tavalla kohdentuva osuus opiskelijavuosimäärän kokonaisvähennyksestä.

Liitteissä 1–2 esitetään valmistelussa käytetty tilastoaineisto ja siihen pohjautuva laskenta. Liitteessä 3 esitetään liitteiden 1 ja 2 pohjalta muodostettuun laskennalliseen kriteeriin perustuva ministeriön alustava ehdotus koulutuksen järjestäjille varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien määristä. Ministeriö voi kuitenkin tarvittaessa poiketa liitteessä 3 esitetyistä järjestäjäkohtaisista määristä, vaikka järjestäjä hyväksyisikin hakemuksessaan ministeriön alustavan ehdotuksen. Muutostarpeita voi syntyä esimerkiksi sen vuoksi, että sopeutuksen takia vähennettävien opiskelijavuosien kokonaismäärä asettuu lopulliselle tasolle vasta sen jälkeen, kun perusrahoituksesta harkinnanvaraiseen korotukseen käytettävä euromäärä on varmistunut.

Koulutuksen järjestäjä voi hakemuksessaan hyväksyä opiskelijavuosien vähentämiseen käytettävän laskennallisen kriteerin käytön ja muodostumissäännön sekä sen perusteella koulutuksen järjestäjälle muodostuvan tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän. Vaihtoehtoisesti koulutuksen järjestäjä voi myös esittää ja perustella oman ehdotuksensa sille päätettävästä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä.

3. Vuoden 2025 varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävät perusrahoituksen harkinnanvaraiset korotukset

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 32 e §:n mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä johtuen. Harkinnanvaraista korotusta voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Toiminnan taloudellisten edellytysten turvaaminen

Perusrahoituksesta jaetaan tarvittava euromäärä harkinnanvaraisena korotuksena koulutuksen järjestäjien toiminnan taloudellisten edellytysten turvaamiseksi. Perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta voidaan myöntää:

- yksittäisten koulutuksen järjestäjien kohdalla kustannusrakenteeltaan erityisen kalliin koulutuksen järjestämisen turvaamiseksi. Tällöin kyseessä on yleensä profiililtaan erikoistunut koulutuksen järjestäjä, jonka toiminnasta merkittävä osa on erityisen kallista koulutusta.
- poikkeustapauksessa yksittäisen koulutuksen järjestämisen turvaamiseksi, mikäli laskennallinen rahoitus muodostuu koulutuksen käynnistymisen tai muun tilapäisen syyn taikka erityisen perustellun muun yksilöidyn syyn vuoksi kyseisen koulutuksen kustannuksiin nähden merkittävästi liian alhaiseksi, eikä koulutuksen järjestäjä pysty osoittamaan koulutukseen riittävää rahoitusta sille myönnettävän kokonaisrahoituksen puitteissa tai
- koulutuksen järjestäjän kokonaistaloudellisen tilanteen perusteella, mikäli pelkästään laskennallisella rahoituksella ei ole mahdollista saavuttaa toiminnan kannalta riittävää rahoitustasoa.

Koulutuksen järjestäjän suoriteperusteinen perusrahoitus, suoritusrahoitus tai vaikuttavuusrahoitus voivat alentua edellä kuvattujen sopeutustoimien ja muiden tavoitteellisia opiskelijavuosia koskevien vähennysten vaikutusten lisäksi myös järjestäjän omien toiminnan painopisteen muutosten johdosta. Ministeriö ei lähtökohtaisesti voi kompensoida näiden tekijöiden yhteisvaikutuksena mahdollisesti syntyvää merkittäväkään rahoitustason laskua, eikä se näin ollen voi olla yksinomaista syynä riittävä peruste saada perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta.

Oppivelvollisuuden laajentaminen ja koulutuksen maksuttomuus

Opetusministeriö ei myönnä perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman koulutuksen vuoksi koulutuksen järjestäjälle oppimateriaaleista ja tarvikkeista mahdollisesti aiheutuviin tavanomaista korkeampiin kustannuksiin. Nämä kustannukset katetaan koulutuksen järjestäjän laskennallisella rahoituksella. Aiempina vuosina harkinnanvaraista korotusta on voinut tällä perusteena hakea, mutta korotuksen myöntämiselle ei ole ilmennyt perusteita.

Varsinaisella suoritepäätöksellä ei myönnetä harkinnanvaraista korotusta oppivelvollisuuslain (1214/2020) 19–21 §:ssä säädettyjen erityisten majoitus- ja matkakorvausten perusteella. Aiempien vuosien tapaan nämä kustannukset korvataan ammatillisen koulutuksen järjestäjille varainhoitovuoden aikana tehtävällä lisäsuoritepäätöksellä.

Oppimisen tuen vahvistaminen ammatillisessa koulutuksessa

Vuoden 2025 talousarvioesitykseen sisältyy hallitusohjelman mukaisesti 10 miljoonan euron määrärahan lisäys oppimisen tuen vahvistamiseen ammatillisessa koulutuksessa. Ministeriön tarkoituksena on sisällyttää määrärahan lisäys varsinaiseen suoritepäätökseen ilman erillistä kohdennusta, jolloin se jakautuisi kaikille koulutuksen järjestäjille samassa suhteessa kuin muukin rahoitus. Tarkoitukseen ei tämän johdosta voi hakea harkinnanvaraista korotusta.

Hallitus on antanut 10.10.2024 eduskunnalle esityksen laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 161/2024 vp), jossa esitetään säännösmuutoksia myös ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin koskien oppimisen tuen ja erityisopetuksen vahvistamista. Oppimisen tukea koskevat muutokset on tarkoitettu tulevaisiksi voimaan 1.8.2026 ja rahoitusta koskevat muutokset 1.1.2026.

Työpaikkaohjaajien koulutuksen lisääminen ja kehittäminen

Perusrahoituksesta jaetaan 2,5 miljoonaa euroa harkinnanvaraisena korotuksena työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen. Harkinnanvaraisella korotuksella koulutuksen järjestäjät voivat toteuttaa erilaisia työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämistoimia, kuten perehdytystä, valmennusta tai osaamisen kehittämistä tukevia digitaalisia palveluja, joissa voi hyödyntää jo olemassa olevia palveluita (mm. Ohjaan.fi). Koulutuksen järjestäjät voivat

toteuttaa työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämistoimia myös yhteistyössä toistensa kanssa esimerkiksi kaikkia järjestäjiä palvelevien sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa. Harkinnanvaraista korotusta voidaan käyttää myös työpaikkaohjaajille suunnattavien erilaisten osaamisen kehittämismuotojen, kuten osaamismerkkien, kehittämiseen ja käyttöönottoon sekä ammatillisten opettajakorkeakoulujen kanssa yhteistyössä tehtävään kehittämistyöhön.

Ministeriön tarkoituksena on jakaa vuoden 2025 harkinnanvarainen korotus koulutuksen järjestäjille hyödyntäen eHOKSista saatavaa koulutuksen järjestäjittäistä tietoa vastuullisten työpaikkaohjaajien määristä. Harkinnanvarainen korotus jaettaisiin koulutuksen järjestäjille tilastoaineistoon perustuvan laskennallisen kriteerin perusteella samalla tavoin kuin aiempina vuosina. Liitteessä 4 esitetään esimerkinomainen laskelma työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen myönnettävän harkinnanvaraisen korotuksen määräytymisestä ministeriön esittämän laskennallisen kriteerin perusteella. Koulutuksen järjestäjä voi hakemuksessaan hyväksyä ministeriön ehdotuksen tai vaihtoehtoisesti esittää ja perustella oman ehdotuksensa tarkoitukseen myönnettävän harkinnanvaraisen korotuksen määräksi. Mikäli koulutuksen järjestäjä hyväksyy ministeriön ehdotuksen, sen ei tarvitse erikseen perustella laskennallisen kriteerin perusteella hakemustaan. Harkinnanvaraisen korotuksen myöntäminen edellyttää, että korotusta on haettu nimenomaisesti työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen. Mikäli joillekin koulutuksen järjestäjille ei voida myöntää esimerkiksi hakemuksen puuttumisen vuoksi laskennallisen kriteerin tuottamaa euromäärää, tämä kasvattaa vastaavasti muille koulutuksen järjestäjille kohdentuvaa rahoitusta.

Urheilijoiden ammatillisen koulutuksen tukeminen

Urheilijoiden ammatillisen koulutuksen tehtävänä on mahdollistaa urheilijoiden tavoitteellisen harjoittelun, valmennuksen ja ammatillisen koulutuksen yhdistäminen niin, että koulutuksen järjestäjän toimenpiteillä tuetaan urheilijoiden kaksoisuraa eli täysipainoisen valmentautumisen ja opiskelun yhdistämistä. Koulutus on tarkoitettu erityisesti huippu-urheilijoille.

Koulutuksen järjestäjät, joille ministeriö on myöntänyt ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa tehtäväksi urheilijoiden ammatillisen koulutuksen järjestämisen, voivat hakea harkinnanvaraista korotusta urheilijoiden ammatillisen koulutuksen tukemiseen. Tarkoitukseen kohdennetaan perusrahoituksesta 0,5 miljoonaa euroa. Harkinnanvarainen korotus jaetaan koulutuksen järjestäjille ensisijaisesti urheilijoiden ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden määrän ja heidän lajiliitoilta saamien lajiliittopisteiden perusteella. Tarvitavat tiedot kerätään koulutuksen järjestäjiltä hakulomakkeella. Harkinnanvaraista korotusta voidaan lisäksi myöntää myös muusta perustellusta syystä johtuen. Koulutuksen järjestäjä voi hakemuksessaan hyväksyä, että harkinnanvarainen korotus määräytyy lajiliittopisteiden perusteella tai vaihtoehtoisesti esittää ja perustella oman ehdotuksensa tarkoitukseen myönnettävän harkinnanvaraisen korotuksen määräksi. Mikäli koulutuksen järjestäjä hyväksyy lajiliittopisteisiin perustuvan harkinnanvaraisen korotuksen, sen ei tarvitse erikseen perustella hakemustaan.

4. Vuoden 2025 perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotus sekä suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet ja niiden painotus

Perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotuksessa käytetyn profiilikertoimen tiedot perustuvat koulutuksen järjestäjien Koski-tietovarantoon tallentamiin vuoden 2023 opiskelijavuositietoihin.

Suoritusrahoituksen tutkinnon osien painotetut osaamispistetiedot sekä tutkintotiedot perustuvat koulutuksen järjestäjien Koski-tietovarantoon tallentamiin vuoden 2023 tietoihin. Tutkintojen suoritus-tietoihin yhdistetään painottamista varten Tilastokeskuksessa tutkintorekisteristä pohjakoulutustieto.

Vaikuttavuusrahoituksen tutkinnon ja tutkinnon osan tai osia suorittaneiden työllistymistä ja jatko-opiskelua kuvaavat tiedot ovat koulutuksen järjestäjien Koski-tietovarantoon ilmoittamia vuoden 2021 tutkinto- ja tutkinnon osatietoja, joihin on Tilastokeskuksessa yhdistetty vuoden 2022 lopun pääasiallista toimintaa kuvaavat työssäkäynti- ja opiskelijarekistereiden tiedot.

Vaikuttavuusrahoituksen perustana oleva opiskelijapalautetieto on ajanjaksolla 1.7.2023–30.6.2024 tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja päättäneiden ARVO-järjestelmään antamaa palautetietoa. Vastaavasti työelämäpalautetieto on ajanjaksolla 1.7.2023–30.6.2024 oppi- tai koulutusopimustyöpaikan edustajien (työpaikkakysely) ja vastuullisten työpaikkaohjaajien (työpaikkaohjaajakysely) ARVO-järjestelmään antamaa palautetietoa.

5. Vuonna 2025 yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille maksettavat arvonlisäverokorvausten määrät

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 32 i §:n mukaan yksityiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle korvataan arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista kustannuksista. Korvaus perustuu viimeksi toteutuneen vahvistetun tilinpäätöksen tietoihin.

Vuonna 2025 yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille maksettavat arvonlisäverokorvaukset perustuvat koulutuksen järjestäjien Opetushallitukselle 14.10.2024 mennessä vahvistamiin viimeisen tilinpäätöksen tietoihin maksetuista arvonlisäveroista. Vahvistettujen arvonlisäverojen määrä on yhteensä 46 961 415 euroa.

Arvonlisäverokorvaus myönnetään koulutuksen järjestäjälle ilman hakemusta. Ministeriö pyytää kuitenkin yksityisiä ammatillisen koulutuksen järjestäjiä tarkistamaan Opetushallitukselle vahvistamansa arvonlisäverokulujen määrän ja ilmoittamaan Opetushallitukselle, mikäli määrässä on virhe. Vuoden 2025 arvonlisäverokorvauksen perusteeksi Opetushallitukselle vahvistetut viimeisimpien tilinpäätösten mukaiset arvonlisäverokulujen määrät on esitetty liitteessä 5.

6. Rahoituksen perusteena käytettävät Koski-tietovarannon tiedot ja päätöksenteossa hyödynnettävien kuluvan vuoden opiskelijavuositietojen tarkistaminen

Varainhoitovuoden 2025 varsinaisessa suoritepäätöksessä käytettävät rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot otetaan huomioon sen mukaisina kuin ne on tallennettu Koski-tietovarantoon 30.9.2024 mennessä. Tämän jälkeen koulutuksen järjestäjien Koski-tietovarantoon tekemiä muutoksia ja täydennyksiä rahoituksen perusteena käytettäviin tietoihin ei oteta huomioon varainhoitovuoden 2025 rahoitusta laskettaessa, eikä niiden perusteella myöskään ole mahdollista saada oikaisua varsinaiseen suoritepäätökseen.

Valmistellessaan vuoden 2025 varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien kohdentamista koulutuksen järjestäjille, opetus- ja kulttuuriministeriö hyödyntää edellisen lisäksi myös Koski-tietovarannosta saatavia ajanjaksolta 1.1.–31.10.2024 kertyneitä opiskelijavuosien toteumatietoja. Koulutuksen järjestäjien tulee huolehtia siitä, että kyseisen ajanjakson opiskelijavuositiedot ovat kattavasti ja virheettömästi saatavissa Koski-tietovarannosta viimeistään 22.11.2024 alkaen.

7. Koulutuksen järjestäjiltä pyydettävät tavoitteellisia opiskelijavuosia koskevat ehdotukset ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen hakemukset

Koulutuksen järjestäjiä pyydetään toimittamaan edellä esitettyyn perustuen vuoden 2025 varsinaisen suoritepäätöksen valmistelua varten

- kantansa ministeriön alustavaan ehdotukseen koulutuksen järjestäjälle päätettävästä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä ja tarvittaessa oma ehdotuksensa perusteluineen
- tarvittaessa ehdotus tavoitteellisten opiskelijavuosien määrään sisältyvästä työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien määrästä sekä
- tarvittaessa hakemus perusrahoituksen harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Työvoimakoulutuksen tehtävän omaavien koulutuksen järjestäjien tulee valmistella ehdotuksensa työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien määrästä yhteistyössä alueellisten työvoimaviranomaisten kanssa.

Lisäksi yksityisiä koulutuksen järjestäjiä pyydetään tarkistamaan Opetushallitukselle vahvistamansa arvonlisäverokulujen määrät.

8. Ehdotusten ja hakemusten toimittaminen ja prosessin aikataulu

Tavoitteellisia opiskelijavuosia koskevat ehdotukset ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen hakemukset toimitetaan yhdellä sähköisellä lomakkeella, joka julkaistaan tarkempine ohjeineen ministeriön sivuilla osoitteessa <https://okm.fi/suoritepaatosten-valmistelu>.

Koulutuksen järjestäjän tulee toimittaa sähköisen lomakkeen sisältöä vastaavat tiedot allekirjoitettuna ja päivättyinä asiakirjana opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.okm@gov.fi. Hakemuksen allekirjoittajalla tulee olla organisaation nimenkirjoitusoikeus.

Koulutuksen järjestäjän tulee toimittaa tavoitteellisia opiskelijavuosia koskevat ehdotuksensa ja perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta koskeva hakemuksensa opetus- ja kulttuuriministeriöön **viimeistään 27.11.2024**. Ministeriö käsittelee ainoastaan ne ehdotukset ja hakemukset, jotka on toimitettu määräajassa.

Ministeriö tekee varainhoitovuoden 2025 varsinaisen suoritepäätöksen joulukuun aikana. Työvoimakoulutuksen opiskelijavuosien kohdentamisesta ministeriö kuulee ennen päätöksentekoa työ- ja elinkeinoministeriötä.

Lisätietoja

Opetusneuvos Anne Ekroth (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala), puh. 02953 30104, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki (Uusimaa), puh. 02953 30166, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Jukka Lehtinen (Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta), puh. 02953 30183, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund (Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi), puh. 02953 30249, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Jari Rajanen (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi), puh. 02953 30268, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Kari Korhonen, puh. 02953 30162, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Tarja Olenius, puh. 02953 30237, etunimi.sukunimi@gov.fi

Asiantuntija Johannes Peltola, puh. 02953 30292, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ylijohtaja

Petri Lempinen

Opetusneuvos

Tarja Olenius

Liitteet

Liite 1. Aiemman tutkinnon suorittaneiden osuudet koulutuksen järjestäjien toteutuneista opiskelijavuosista vuonna 2023 ja tämän pohjalta muodostettu ministeriön ehdotus koulutuksen järjestäjiltä sopeutustoimena vähennettävistä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä

Liite 2. Laskennallinen arvio koulutuksen järjestäjien vuoden 2024 opiskelijavuositoteumista

Liite 3. Ministeriön laskennalliseen kriteeriin perustuva alustava ehdotus koulutuksen järjestäjille varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien määräksi

Liite 4. Esimerkinomainen laskelma työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen myönnettävän harkinnanvaraisen korotuksen määräytymisestä ministeriön esittämän laskennallisen kriteerin perusteella

Liite 5. Yksityisten koulutuksen järjestäjien vuoden 2025 arvonnlisäverokorvauksen perusteeksi Opetushallitukselle vahvistamat arvonnlisäverokulujen määrät

Jakelu

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Tiedoksi

Akava ry

Ammatillisen Aikuiskoulutuksen johtajat ry

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry

Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT

Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Oikeusministeriö

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

Opetushallitus

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Sivistysala ry

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen konservatorioliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen Oppisopimusosaajat ry
Suomen Yrittäjät ry
Tilastokeskus
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Urheiluopistojen Yhdistys ry
Valtiovarainministeriö
Aluehallintovirastot
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Maakuntaliitot

VN/29429/2024-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: